

Uchwała Rady Młodych Naukowców nr V/9
z dnia 20 kwietnia 2016 r.

w sprawie uwag RMN do projektu nowelizacji
Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym

§ 1

Działając na podstawie § 3 ust. 2 zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 sierpnia 2015 r. w sprawie powołania Rady Młodych Naukowców, RMN zgłasza następujące uwagi do projektu nowelizacji ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym z dnia 31 marca 2016 r. (dalej: "projekt nowelizacji" i "ustawa").

- 1. Art. 132, ust. 2.** Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) proponuje wydłużenie minimalnego czasu pomiędzy okresowymi ocenami pracowników naukowych z dwóch do czterech lat. RMN w pełni popiera ideę oceny okresowej obejmującej cztery zamiast dwóch lat, jako że dwa lata to okres zbyt krótki aby można było uznać go za reprezentatywny. Jednakże ocena dokonywana raz na cztery lata jest w opinii RMN niewystarczająca. Ocena okresowa ma nie tylko na celu motywować pracowników, ale powinna także być istotnym narzędziem dla kierowników jednostek, umożliwiającym im wypowiedzenie umów o pracę pracownikom tworzącym niskiej jakości naukę i przez to uwalnianie miejsc pracy, m.in. dla młodych naukowców. Obecne regulacje pozwalają na zwolnienie pracownika po jednej ocenie negatywnej oraz nakazują zwolnić go po dwóch ocenach negatywnych z rzędu (art. 124 ustawy). Jeżeli więc przyjęta zostanie proponowana przez MNiSW nowelizacja art. 132, słabi pracownicy będą mogli blokować etaty nawet przez osiem lat. Innymi słowy, zmniejszenie częstości oceny okresowej przełoży się na spowolnienie rotacji pracowników naukowych, co w konsekwencji wpłynie negatywnie na poziom nauki w naszym kraju. Dlatego też RMN proponuje, aby ocena była dokonywana – jak do tej pory – co dwa lata, jednak z zastrzeżeniem, żeby okres podlegający ocenie wynosił pełne ostatnie cztery lata. Ponadto pracownik powinien być oceniany po raz pierwszy najwcześniej po przepracowaniu w jednostce czterech lat. Dzięki takiemu rozwiązaniu zachowana zostałaby intencja zawarta w nowelizacji, a równocześnie zmiana nie wpłynęłaby negatywnie na szanse ambitnych młodych naukowców:

Art. 132, ust. 2. Oceny dokonuje podmiot wskazany w statucie uczelni, nie rzadziej niż raz na ~~cztery~~ dwa lata lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony. Kryteria oceny oraz tryb jej dokonywania, z uwzględnieniem możliwości zasięgnięcia opinii ekspertów spoza

uczelnij, określa statut, [przy czym ocena obejmuje okres nie krótszy niż pełne cztery lata, a w przypadku osób pracujących w jednostce mniej niż cztery lata, pierwsza ocena dokonywana jest najwcześniej po okresie czterech lat od momentu nawiązania stosunku pracy.](#)

2. **Art. 132 ust. 3.** RMN zwraca uwagę, iż ankiety oceny nauczycieli akademickich niejednokrotnie wypełniane są jedynie przez część studentów, często tych niezadowolonych z wystawionej przez nauczyciela oceny, w związku z czym taka ocena jakości pracy nauczyciela może być niereprezentatywna. Dlatego też RMN proponuje wprowadzenie obowiązkowej oceny nauczyciela akademickiego przez wszystkich studentów uczęszczających na zajęcia prowadzone przez tego nauczyciela. Prosty mechanizm, który mógłby zapewnić wysoki odsetek wypełniania ankiet przez studentów oraz ich niezależność od otrzymanej oceny z zajęć, byłoby wprowadzenie ograniczenia polegającego na tym, że warunkiem ujawnienia studentowi oceny z zajęć byłoby wypełnienie anonimowej ankiety. Równocześnie nauczyciel miałby dostęp do wyników anonimowej ankiety dopiero po wystawieniu wszystkich ocen studentom uczęszczającym na jego zajęcia. Zdaniem RMN taki podwójnie ślepy mechanizm oceny przyczyniłby się do lepszej oceny okresowej nauczycieli akademickich:

Art. 132 ust. 3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, dokonując oceny nauczyciela akademickiego uwzględnia ocenę dokonywaną co najmniej raz w roku akademickim przez studentów i doktorantów w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych przez tego nauczyciela akademickiego. Zasady dokonywania oceny przez studentów i doktorantów i sposób jej wykorzystania określa statut uczelni, [przy czym studenci i doktoranci nie mogą zostać powiadomieni o ocenie z zajęć prowadzonych przez nauczyciela zanim nie dokonają oceny tego nauczyciela w anonimowej ankiecie, do wyników której ten nauczyciel otrzymuje dostęp po wystawieniu ocen wszystkim uczestnikom zajęć.](#)

3. **Art. 192a, ust. 2.** RMN zdecydowanie stoi na stanowisku, iż każdy doktorant powinien otrzymywać stypendium doktoranckie, o którym mowa w art. 200 ustawy. Dlatego też w pełni popieramy proponowaną przez MNiSW zmianę, którą oceniamy jako krok we właściwym kierunku. Jednakże należy zwrócić uwagę, iż obliczanie proporcji 50% na podstawie liczby doktorantów studiujących obecnie na wszystkich latach byłoby równoznaczne ze stosowaniem prawa działającego wstecz. Tak duże obciążenie finansowe, jakie proponowany przepis nałożyłby na jednostki, w których niewielki odsetek doktorantów otrzymuje stypendia, mogłoby spowodować problemy z ich płynnością finansową. W związku z tym RMN propo-

nuje, aby wymóg przyznawania stypendiów doktoranckich co najmniej połowie doktorantów obowiązywał poczynając od doktorantów przyjętych na studia doktoranckie w roku akademickim 2016/17:

Art. 192a, ust. 2. W jednostce organizacyjnej uczelni oraz w jednostce naukowej liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich otrzymujących stypendium doktoranckie, o którym mowa w art. 200 ust. 1, z wyłączeniem liczby uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich otrzymujących wyłącznie środki finansowe, o których mowa w art. 200a ust. 2, nie może być mniejsza niż 50% liczby uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich [wśród uczestników przyjętych na stacjonarne studia doktoranckie od roku akademickiego 2016/17](#).

§ 2

Poza uwagami do projektu nowelizacji, RMN postuluje także następujące propozycje zmian w ustawie, które nie zostały objęte obecną nowelizacją:

- 1. Art. 8, ust. 4.** Obecny przepis ogranicza liczbę studentów przyjmowanych na studia stacjonarne bez zgody MNiSW i uzależnia ją od liczby studentów przyjętych w roku poprzednim. W skutek niżu demograficznego liczba studentów na niektórych uczelniach i kierunkach w danym roku może ulec znacznemu zmniejszeniu. Niestety obecny przepis powoduje, że uczelnie bez zgody ministra mogą borykać się ze zmniejszoną liczbą studentów przez następne lata. Zdaniem RMN w dobie niżu demograficznego, sytuacja w której jednostki będą prosić o zgodę na przyjęcie zwiększonej liczby studentów studiów stacjonarnych może zdarzać się nader często, powodując zbyteczne formalności biurokratyczne. Dlatego też RMN proponuje zniesienie tego ustępu lub zwiększenie progu procentowego np. do 10%.
- 2. Art. 13b, ust. 13.** RMN zwraca uwagę, iż zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych uczelnia jest zobowiązana do uzyskania zgody absolwentów na przetwarzanie ich danych osobowych, tym samym na ich przekazanie do ZUS. W związku z tym proponujemy następujące brzmienie znowelizowanego przepisu:

Art. 13b, ust. 13. W celu prowadzenia monitoringu, o którym mowa w ust. 12, uczelnia może [za zgodą absolwentów](#) przetwarzać ich dane osobowe (...).

- 3. Art. 120, pkt 1.** RMN w pełni podtrzymuje postulat zniesienia obowiązku habilitacji, wyrażony w § 1, pkt 2 uchwały RMN nr V/6 z dnia 29 marca 2016 i w związku z tym proponuje następujące brzmienie przepisu:

Art. 120. 1. Okres zatrudnienia na stanowisku asystenta osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora oraz okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego, a także warunki skracania i przedłużania oraz zawieszania tych okresów określa statut, ~~z tym że zatrudnienie na każdym z tych stanowisk osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora lub doktora habilitowanego nie może trwać dłużej niż osiem lat.~~

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Młodych Naukowców

dr Emanuel Kulczycki